

Skolors kontroll av registerutdrag inför anställning

Rapport efter tematisk tillsyn
Diarienummer: 2024:4177

Tematisk tillsyn

Tematisk tillsyn är en inspektionsform där Skolinspektionen detaljerat och systematiskt granskar ett utvalt område för att kontrollera att verksamheter uppfyller gällande författningskrav. Området är utvalt efter en riskanalys. De granskade verksamheterna får enskild återkoppling i form av beslut, och som regel presenteras även resultaten i en rapport. Rapporten baseras på verksamheterna som har granskats, och kan inte ge en nationell bild av det aktuella området. Utgångspunkten för en tematisk tillsyn är alla barns och elevers lika rätt till en god utbildning i en trygg miljö.

Citera gärna Skolinspektionens rapporter, men kom ihåg att uppge källa: Skolinspektionen, rapportens namn och år.

Skolinspektionen, Tematisk tillsyn 2025

Diarienummer: 2024:4177

ISBN 978-91-989805-9-2

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Inledning.....	6
Därför har Skolinspektionen genomfört tillsynen	6
Syfte.....	6
Rättslig reglering.....	7
Tillsynens genomförande	9
Det här visar tillsynen.....	11
Drygt tre fjärdedelar av de granskade skolorna har konstaterade brister	11
Tabell 1. Brister i genomförande och dokumentation av registerkontroll	11
Flera skolor har inte genomfört någon registerkontroll.....	11
Ibland görs registerkontroller vid fel tidpunkt	12
I flera fall har fel person genomfört registerkontrollen	12
Vanligt att dokumentationen av registerkontrollen brister	13
Avslutande kommentar	14
Särskilt allvarligt när registerkontrollen inte genomförs.....	14
Tillsynen visar på systematiska brister i registerkontrollen	14
Skolinspektionens fortsatta granskning av registerkontroll	15
Referenser	17
Bilaga 1 Granskade skolor.....	18

Sammanfattning

Skolinspektionen har granskat kontrollen av utdrag ur belastningsregistret inför anställning på grundskolor. Syftet med registerkontrollen är att skydda barn och unga mot att utsättas för övergrepp. Resultatet visar att drygt tre fjärdedelar av de granskade skolorna brister i registerkontrollen.

Skolinspektionen har gjort oanmälda besök i 60 kommunala grundskolor över landet för att granska om de uppfyller författningarnas krav avseende kontroll av registerutdrag. Skolinspektionen har kontrollerat om det genomförs registerkontroll inför anställning av personal vid skolenheten. Den tematiska tillsynen omfattade personalkategorierna lärare, fritidspedagoger och annan resurspersonal vilka blivit anställda vid skolan från och med den 1 juli 2023. Även anställd vikarierande personal med motsvarande arbetsuppgifter omfattades av tillsynen. Tillsynen inkluderade också att säkerställa att registerkontrollen har dokumenterats genom en anteckning om att registerutdraget har visats upp.

Drygt tre fjärdedelar av de granskade skolorna brister i registerkontrollen

Skolinspektionens resultat visar att det ofta förekommer brister i registerkontrollen på de grundskolor som granskats. Brister har konstaterats på 46 av de 60 skolorna. Majoriteten av skolorna som har brister i hur kontrollen av registerutdrag genomförs har också brister i dokumentationen av registerkontrollen.

Bristerna består i korthet av:

- På flera skolor har registerkontroll inte genomförts för en eller flera anställda inför anställning.
- Den vanligaste bristen är att dokumentationen av registerkontrollen saknas för en eller flera anställda.
- I flera fall har registerutdraget uppvisats för annan än den som anställer.
- I flera fall har skolor tagit emot och sparat registerutdragen, vilket inte är tillåtet.

Det är viktigt att huvudmän säkerställer att rutiner och arbetssätt på skolorna utformas och tillämpas i enlighet med författningarnas krav så att registerkontrollen genomförs och dokumenteras för samtliga berörda.

Skolinspektionen ser sammantaget att det finns systematiska brister i registerkontrollen. I granskningen framkommer att rutinerna, ansvarsfördelningen och arbetssätten för registerkontrollen som tillämpas

på skolorna i många fall är utformade på ett sätt som inte stämmer med författningarnas krav. Även om det är vanligt att det finns rutiner för hur registerkontrollen ska gå till, ofta framtagna av huvudmannen, så har det på flera skolor inte fungerat som en garanti för att registerkontrollen utförts korrekt. Bristerna kan därmed beskrivas som systematiska med risk för upprepning om åtgärder inte vidtas.

Det är särskilt allvarligt när personal anställs utan att först ha genomgått en registerkontroll. Det kan få konsekvensen att olämpliga personer tillåts arbeta nära barn och unga i skolan. Konsekvenserna för det enskilda barnet eller den unga kan bli mycket allvarliga om de skulle utsättas för brott av vuxna som de står i beroendeställning till i skolmiljön.

Skolinspektionens har fått ett regeringsuppdrag att fortsätta granska registerkontroll under innevarande år. Regeringsuppdraget om registerkontroll inom förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg respektive omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds ska redovisas senast den 9 juni 2026.

Inledning

Det är viktigt att barn och elever garanteras en trygg och säker skolgång. Barn och unga som befinner sig i skolan är beroende av de vuxna som de kommer i kontakt med. Registerkontroll är ett led i att skydda barn och elever mot att utsättas för övergrepp.¹ Konsekvenserna för det enskilda barnet eller den unga om de utsätts är mycket allvarliga. För att säkerställa att vuxna som arbetar inom skolan är lämpliga för sina respektive roller är det nödvändigt att arbetsgivare kontrollerar om de har begått allvarliga brott. Inför ett erbjudande om anställning i skolan ska därför ett registerutdrag visas upp.²

Därför har Skolinspektionen genomfört tillsynen

Lagen om registerkontroll infördes år 2001. Några år därefter följde Skolverket upp lagstiftningen. Skolverket konstaterade då att de barnskyddande aspekterna av lagen tillämpades relativt väl, även om lagen efterlevdes sämre vid hastigt uppkomna vakanser. Därtill konstaterades att avsteg betydligt oftare gjordes beträffande de integritetsskyddande aspekterna för de anställda, framför allt att utdrag begärdes in för tidigt i anställningsprocessen.³

Sedan lagstiftningen om registerkontroll först infördes har mycket hänt med brottsutvecklingen i Sverige. Brottsligheten har gått ner i åldrarna och allt fler elever riskerar att både utsättas för brott och rekryteras till brottslighet med skolan som plattform. I media och i den politiska debatten har vikten av att skydda barn och ungdomar mot övergrepp och rekrytering till organiserad brottslighet särskilt aktualiserats. Bestämmelsen som reglerar vad ett registerutdrag ska innehålla har ändrats under år 2024 så att fler brott framgår av registerutdraget.⁴

Syfte

Genom denna tematiska tillsyn⁵ har Skolinspektionen kontrollerat att huvudmän vid kommunala skolor⁶ tar sitt ansvar för att registerutdrag

¹ Ett registerutdrag avseende arbete i skola och förskola innehåller uppgifter om påföljd eller åtalsunderlåtelse som meddelas för mord, dråp, grov misshandel, människorov, alla sexualbrott, barnpornografibrott, grovt rån, involverande av underårig i brottslighet och brott mot terroristbrottslagen eller motsvarade äldre lagstiftning. Om påföljden även avser något annat brott kommer även uppgifter om det brottet finnas med i utdraget (se 22 § tredje stycket förordningen [1999:1134] om belastningsregister). Syftet med regleringen är att skydda barn och unga mot övergrepp, se prop. 1999/2000:123 s 14 ff samt prop. 2020/21:152 s. 41. Se även promemoria "Utökad kontroll av uppgifter i belastningsregistret", U2024/01028, 5 april 2024 s. 16.

² Se avsnittet nedan om aktuell lagstiftning.

³ Skolverket, 2003. s. 5–6.

⁴ Förordning (SFS 2024:917) om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister. Den trädde i kraft den 13 november 2024.

⁵ En tematisk tillsyn innebär en detaljerad och systematisk granskning inom ett avgränsat område för att kontrollera att den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagstiftningen.

⁶ Med beaktande av personalkategorierna har den tematiska tillsynen även omfattat fritidshem.

kontrolleras inför anställning av ny personal. På så sätt kan Skolinspektionen bidra till att huvudmännen i högre utsträckning arbetar för att skydda barn och elever från att utsättas för brott.

Rättslig reglering

Bakgrund till regleringen om krav på registerkontroll i skolan

Bestämmelser om registerkontroll av anställda inom skolväsendet infördes ursprungligen i lagen⁷ om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg, som trädde i kraft den 1 januari 2001. Syftet med lagen var att stärka barns och ungdomars skydd mot främst sexuella övergrepp genom att förhindra att personer som dömts för vissa brott anställs inom de aktuella verksamheterna.⁸ Enligt lagen om registerkontroll skulle all personal som har direkt kontakt med barn och ungdomar, men även annan personal som arbetar i verksamheterna, lämna in ett utdrag ur belastningsregistret inför att de anställs, anlitas eller tilldelas arbete.

Bestämmelserna om registerkontroll har därefter införts i skollagen. Den 1 juli 2021 ändrades lydelsen till att den som erbjuds arbete eller anställning ska visa upp ett registerutdrag för arbetsgivaren i stället för att lämna in det. Detta i syfte att skydda de anställdas integritet.⁹ Kontrollen ska sedan dokumenteras genom en anteckning om att utdraget har visats upp.¹⁰

Aktuell lagstiftning

Av 2 kap. 31 § skollagen¹¹ framgår att den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Av 2 kap. 32 § skollagen framgår att en kontroll av ett registerutdrag enligt 31 § ska dokumenteras genom en anteckning om att utdraget har visats upp. Anteckningen ska göras av den inom verksamheten som beslutar om

⁷ Lagen (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

⁸ I förarbetena framhålls att regleringen inte innebär ett absolut skydd mot att direkt olämpliga personer anställs utan att registerkontrollen utgör ett komplement till anställningsförfarandet i övrigt. Se prop.1999/2000:123 s. 16.

⁹ Prop. 2020/21:152 s. 38 f.

¹⁰ 2 kap. 32 § skollagen.

¹¹ Av 2 kap. 31 § andra stycket skollagen framgår att det finns ytterligare personer som omfattas av registerkontroll. Granskningen har dock inte omfattat dessa.

att anställa, anlita eller ta emot någon. Någon annan dokumentation om kontrollen får inte göras.

Av 2 kap. 33 § skollagen (i fortsättningen benämnd undantagsregeln) framgår att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

Bedömningsgrund

Nedan beskrivs den bedömningsgrund som tillsynen utgått ifrån samt de två delmoment som ingått i bedömningsgrunden.

Bedömningsgrund

Den som erbjuds en anställning på skolan ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen, om inte en undantagssituation föreligger. Registerkontrollen ska dokumenteras genom en anteckning. (2 kap. 31–33 § skollagen)

Bedömningsgrunden har i tillsynen delats upp i två delmoment:

- Registerkontroll genomförs för personal som ska anställas av den som erbjuder anställningen.
- Registerkontroll ska dokumenteras genom en anteckning.

Registerkontroll genomförs för personal som ska anställas

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om registerkontrollen är genomförd för lärare, fritidspedagoger och annan resurspersonal som blivit anställda vid skolan från och med den 1 juli 2023.¹² Det ingick även att kontrollera om registerkontrollen genomförts i rätt tid. Med det avses innan personalen har anställts, men inte heller för tidigt eftersom det är först när någon erbjuds en anställning på skolan som registerutdrag ska visas upp. Det ingick också att kontrollera vem som genomförde kontrollen.

Den som erbjuds en förnyad anställning hos samma huvudman inom ett år är undantagen från kravet på registerkontroll.¹³ I dessa fall har arbetsgivaren alltså möjlighet att göra undantag från huvudregeln att personen måste visa upp ett registerutdrag. Skolinspektionen har i denna

¹² Totalt har 3016 personer på de 60 skolorna omfattats av kravet på registerkontroll. Av dessa har 686 personer, motsvarande en femtedel, omfattats av tillsynen.

¹³ 2 kap. 33 § skollagen.

granskning kontrollerat om personer som anställts omfattas av undantagsregeln.

I tillsynen har det inte kontrollerats huruvida skolan valt att anställa personal trots att det i deras registerutdrag har funnits anteckningar om brott. Det finns i lagstiftningen inget förbud mot att anställa personal som förekommer i belastningsregistret, det är arbetsgivaren som har ansvar för verksamheterna och att rekrytera personal till dessa.¹⁴

Registerkontrollen ska dokumenteras genom en anteckning

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat att den som erbjuder anställningen har gjort en anteckning om att registerkontrollen är genomförd. Tillsynen har även kontrollerat att det uppvisade registerutdraget inte lämnas över till och sparas av den som erbjuder anställningen. Slutligen har tillsynen också kontrollerat att ingen information om innehållet i registerutdraget har dokumenterats.

I tillsynsbesluten har Skolinspektionen tydliggjort kraven avseende denna dokumentation. Av den anteckning som ska göras om att registerkontrollen genomförts ska det framgå såväl vid vilket datum kontrollen gjorts som vem som gjort den. Offentliga huvudmän är skyldiga att bevara handlingar enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och arkivlagen (1990:782). Anteckningar om att utdrag har visats upp ska därför bevaras i enlighet med dessa bestämmelser.¹⁵

Tillsynens genomförande

Skolinspektionen har genomfört tillsynen på 60 kommunala grundskolor under hösten 2024. De skolor som ingick i tillsynen hade sinsemellan en variation i vilka årskurser som erbjöds vid skolorna samt en variation i geografisk placering för att täcka så stora delar av landet så möjligt. Kommunerna som ingick hade också varierande kommundyp.¹⁶ Den tematiska tillsynen omfattade personalkategorierna lärare, fritidspedagoger och annan resurspersonal vilka blivit anställda vid skolan från och med den 1 juli 2023. Även anställd vikarierande personal med motsvarande arbetsuppgifter omfattades av tillsynen. Tillsynen har genomförts med oanmälda verksamhetsbesök.¹⁷

¹⁴ Prop. 2009/10:165 s. 280.

¹⁵ Prop. 2020/21:152, s. 41.

¹⁶ Variationen utifrån kommundyp bygger på SKR:s kommungruppsindelning i *Storstäder och storstadsnära kommuner*, *Större städer och kommuner nära större stad*, och *Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner*.

¹⁷ Ett oanmält skolbesök innebär att Skolinspektionen aviserar sin ankomst med mycket kort varsel eller i vissa fall inte alls. I tillsynen har denna form av besök motverkat risken att skolor som inte genomfört kontrollen eller dokumenterat anteckningen försöker göra detta i efterhand inför Skolinspektionens tillsyn.

Utredarna har under verksamhetsbesöken:

- genomfört dokumentstudier på plats
- intervjuat rektorn och upprättat en tjänsteanteckning
- vid behov kompletterat intervjun via telefon eller digitalt
- vid behov inhämtat ytterligare uppgifter från huvudmannen eller annan person på skolan som ansvarat för anställningsförfarandet.

Efter verksamhetsbesöket har det samlade underlaget för beslut kommunicerats till huvudmannen med möjlighet att lämna synpunkter.

Skolinspektionen har redovisat bedömningarna i ett beslut för varje skola ställt till huvudmannen, som anger om det finns brister enligt de författningar som ligger till grund för tillsynen. I besluten redovisas vilka omständigheter som ligger till grund för bedömningarna och vilka åtgärder som huvudmannen behöver vidta vid konstaterade brister.

Det är huvudmannens ansvar att genomföra utbildningen i enlighet med författningarna. Det är också huvudmannens ansvar att vidta nödvändiga åtgärder utifrån Skolinspektionens beslut.

I samband med beslut om brist har utredarna även erbjudit huvudmannen ett samtal om beslutet med möjlighet att ställa frågor.

Det här visar tillsynen

Det här avsnittet presenterar resultaten från granskningen.

Drygt tre fjärdedelar av de granskade skolorna har konstaterade brister

Skolinspektionen konstaterar att det är vanligt med brister i genomförandet och dokumentationen av registerkontrollen. Av de 60 granskade kommunala grundskolorna är det 46 skolor som har minst en brist. Detta motsvarar drygt tre fjärdedelar av skolorna som ingått i tillsynen. Nedan följer en beskrivning av de brister Skolinspektionen sett, dessa återfinns även i tabell 1.

Tabell 1. Brister i genomförande och dokumentation av registerkontroll

Delmoment i bedömningsgrund	Antal skolor
Genomförande av registerkontrollen av den som erbjuder anställning	
Registerkontroll har inte genomförts	9
Kontroller görs vid fel tidpunkt	3
Fel person har genomfört registerkontrollen	15
Dokumentation av registerkontrollen	
Anteckning om registerkontrollen saknas	20
Fel person har gjort anteckningen (om att registerkontrollen är genomförd)	18
Utdraget ur belastningsregistret har lämnats in och sparats	16
Anteckningen om registerkontrollen saknar datum eller namn på den som gjort kontrollen	12

Flera skolor har inte genomfört någon registerkontroll

På flera skolor har man inte genomfört någon registerkontroll inför anställning av en eller flera personer. Skolinspektionen konstaterar att det är nio skolor med denna brist, vilket utgör nästan en sjättedel av skolorna i tillsynen.

På några av skolorna rör bristen personal som återanställts hos kommunen och att tiden för undantaget på obligatorisk registerkontroll¹⁸ nyligen har passerat när de anställdes. Det finns exempel där personal återanställts utan registerkontroll trots att det har gått flera år sedan personen var anställd senast. På ett par skolor har rektorer i stället anställt personer som tidigare arbetat i annan verksamhet inom huvudmannens organisation som inte omfattas av kravet på registerkontroll.¹⁹ I dessa fall var det inte känt hos den som anställde personen att den inte tidigare hade genomgått registerkontroll inför anställning.

Ibland görs registerkontroller vid fel tidpunkt

I tillsynen har det också konstaterats brister i form av att registerkontrollen görs för tidigt. Det finns arbetssätt och rutiner på vissa granskade skolor som medför att registerkontrollen utförs i ett för tidigt skede. En skola har exempelvis redan i jobbbannonser uppmanat arbetssökande att ta med registerutdrag till första intervjutillfällena och uppmanat sökande att visa upp registerutdraget redan vid intervjutillfället. Det innebär att arbetssökande som inte erbjudits någon anställning har fått visa upp sitt registerutdrag. Det är inte tänkt att registerkontrollen ska genomföras på det sättet.²⁰

I några fall har registerkontroll genomförts efter beslut om anställning.²¹ Det rör sig både om tidsbegränsade anställningar i form av timvikariat och andra anställningsformer. Anställningsformen eller att det på skolan har uppstått en situation där det är viktigt att snabbt tillsätta mer personal ändrar inte kravet på registerkontrollen. Registerkontrollen ska ske innan anställningen, inte efter.

I flera fall har fel person genomfört registerkontrollen

På 15 skolor har brist konstaterats eftersom annan person än den som erbjudit anställning har genomfört registerkontrollen. På de flesta av dessa skolor har registerutdraget kontrollerats av en administratör trots att rektorn varit den som anställt. På ett par skolor hos en huvudman har en central bemanningsenhet inom huvudmannens organisation gjort registerkontrollen trots att det varit rektorn på respektive skola som anställt.

Av dessa skolor finns det fall där de digitala system som används endast tillåter att en administratör gör anteckningen om att kontrollen

¹⁸ Av 2 kap. 33 § skollagen framgår att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

¹⁹ Det rörde sig om kulturskola och vuxenutbildning.

²⁰ Den som anställer kan bara begära att ett registerutdrag ska visas upp av den som faktiskt erbjuds en anställning. Registerutdraget ska utgöra en del av bedömningsunderlaget för att avgöra om en person är lämplig. Registerkontrollen behöver därför göras innan beslutet om att anställa någon fattas. Se prop. 1999/2000:123 s. 33.

²¹ Berörda personer ska visa upp ett registerutdrag inför att de anställs, anlitas eller tilldelas arbete.

registerutdraget är genomförd, trots att hen inte är den som erbjuder anställning.

Vanligt att dokumentationen av registerkontrollen brister

Skolinspektionen konstaterar att dokumentationen av registerkontrollen brister på totalt 45 av 60 granskade skolor. På majoriteten av skolor där anteckningen inte är korrekt dokumenterad har Skolinspektionen konstaterat flera varianter av brister, exempelvis att det har saknats anteckning för en eller flera anställda och att ett eller flera registerutdrag har sparats.

Den vanligast förekommande bristen är att det saknas anteckning om att registerkontroll genomförts för en eller flera anställda, vilket förekommer på 20 skolor.

På 18 skolor har någon annan än den som erbjudit en anställning gjort anteckningen om att registerkontrollen genomförts. Det är alltså fel person som gjort anteckningen i dessa fall.

Registerutdrag har lämnats in och sparats på totalt 16 skolor. I intervju med rektorer på skolor där registerutdragen har sparats framkommer att det finns fall där rektorer tagit emot utdragen från personen som anställts och därefter sparat dem i en personalakt. Det finns andra skolor där granskningen visat att sparandet har skett som ett sätt att dokumentera att registerkontrollen är genomförd.

På 12 skolor saknas datum för när anteckningen har gjorts eller namn på den som gjort anteckningen. I flera fall saknas både och.

Avslutande kommentar

Syftet med lagstiftningen om registerkontroll är att skydda barn och unga mot övergrepp.²² Det är ett led i att stärka skyddet för barn och unga i skolmiljön då registerkontrollen ger en möjlighet att förhindra att olämpliga personer arbetar där.²³

Särskilt allvarligt när registerkontrollen inte genomförs

Skolinspektionen konstaterar att man på flera granskade skolor inte har genomfört registerkontroll inför erbjudande om anställning för en eller flera anställda. Skolinspektionen vill understryka att det är en särskilt allvarlig brist. Att registerkontroll inte genomförts kan få konsekvensen att olämpliga personer tillåts arbeta nära barn och unga i skolan.

Konsekvenserna för det enskilda barnet eller den unga är mycket allvarliga om de skulle utsättas för övergrepp av vuxna de står i beroendeställning till i skolmiljön. Det innebär ett stort personligt lidande och skadat förtroende för vuxenvärlden. Därutöver skadar det allmänhetens förtroende för skolan som en trygg miljö för barn och unga att vistas och lära i.

Tillsynen visar på systematiska brister i registerkontrollen

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns systematiska brister i registerkontrollen. På flera skolor har registerkontrollen genomförts av annan än den som anställer. Registerutdraget utgör en del av bedömningsunderlaget när en arbetsgivare ska avgöra om någon är lämplig att anställa. Det är därför den som anställer ska genomföra registerkontrollen.²⁴

I tillsynen framkommer att ett skäl till att registerkontrollen samt dokumentationen inte går rätt till på vissa skolor är att det saknas kända rutiner för detta. Vidare finns det skolor där rutiner visserligen finns, och sägs vara kända av rektorn eller den som anställt, men tillvägagångssättet ändå har varit bristfälligt.

Även på skolor där rutinbeskrivning tillhandahålls av huvudmannen har Skolinspektionen konstaterat brister. Rutinbeskrivningen i sig har inte varit tillräcklig för att säkerställa att registerkontrollen går rätt till. Det finns även skolor där rutinerna beskriver ett tillvägagångssätt i registerkontrollen som i delar inte är förenligt med författningarnas krav. Skolinspektionen konstaterar att det är huvudmannen som ansvarar för utbildningen och därmed har det övergripande ansvaret för att

²² Prop. 1999/2000:123 s. 19 och 29.

²³ Jfr. Prop. 1999/2000:123 s. 15–16.

²⁴ Jfr. Prop. 1999/2000:123 s. 16–17.

verksamheterna följer gällande bestämmelser.²⁵ I dessa fall har huvudmännen inte fullt ut säkerställt att registerkontrollen genomförs på rätt sätt i deras verksamheter.

I tillsynen framkommer också att det på vissa skolor finns administrativa system som används vid dokumenteringen som i sig inte möjliggör en lagenlig dokumentation av anteckningen om kontroll av registerutdraget. Skolinspektionen vill betona att det är viktigt att huvudmän säkerställer och möjliggör att registerkontrollen kan dokumenteras på korrekt sätt och av rätt person.

På flera skolor fanns även en osäkerhet kring vad som krävs för att genomföra registerkontroll enligt skollagens bestämmelser. Exempelvis förekommer att rektorer beskriver att det finns en osäkerhet om registerutdrag får sparas eller inte.

Vidare förekommer att utdrag sparats i syfte att dokumentera att registerkontrollen har genomförts, i stället för att dokumentera kontrollen genom en anteckning. Skolinspektionen konstaterar att det medför en risk för att integritetskänsliga uppgifter om anställda får en obefogad spridning.

På många skolor saknas det anteckning om att registerkontroll genomförts för en eller flera anställda. Dokumentationen av kontrollen är ett viktigt underlag för Skolinspektionen vid en granskning av att registerkontroller verkligen genomförs på skolor. När dokumentationen brister blir det svårt eller omöjligt att i efterhand granska om så har skett. Att det i många fall saknats dokumentation av att registerkontroll har genomförts har alltså inneburit svårigheter för Skolinspektionen att utreda eventuella brister.

Vid de skolbesök som genomförts i tillsynen beskriver flera rektorer i intervjuer att de anser att det är viktigt att kontrollen genomförts, men Skolinspektionen kan konstatera att det trots detta är ett område förenat med många brister. Eftersom bristerna kan beskrivas som systematiska finns det risk för att de kan upprepas om åtgärder inte vidtas.

Skolinspektionens fortsatta granskning av registerkontroll

Skolinspektionen ser allvarligt på det som framkommit i tillsynen. Det är viktigt att registerkontroll genomförs vid anställning på skolor som en barnskyddande åtgärd. Det är även viktigt att dokumentationen av registerkontrollen går rätt till, för att det inte ska råda oklarheter kring om och när anställda genomgått registerkontroll.

Resultatet av denna tillsyn visar att det behövs ett aktivt arbete på huvudmannanivå för att säkerställa att registerkontrollen går rätt till. Resultaten som redovisas i denna rapport kan därför bidra till ökad

²⁵ 2 kap. 8 § skollagen.

efterlevnad av reglerna på fler skolor än de som ingått i denna tematiska tillsyn.

Slutligen har Skolinspektionen fått ett regeringsuppdrag att granska registerkontroll inom förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg respektive omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds och kommer därmed att fortsätta att granska registerkontroll under innevarande år.²⁶ Regeringsuppdraget ska redovisas senast den 9 juni 2026.

²⁶ Utbildningsdepartementet (2024) *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Statens skolinspektion*.

Referenser

Förordning (1999:1134) om belastningsregister

Lag (1998:620) om belastningsregister

Lag (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg

Promemoria Utökad kontroll av uppgifter i belastningsregistret, U2024/01028, 5 april 2024

Prop. 1999/2000:123 Lämplighetsprövning av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg

Prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet

Prop. 2020/21:152 Vissa insatser för ökad lärarkompetens

Skollagen (2010:800)

Skolverket (2003) *Uppföljning av lagstiftningen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg: Redovisning av ett regeringsuppdrag*. Dnr: 01–2002:1807

Sveriges Kommuner och Regioner, Kommungruppsindelning
<https://skr.se/skr/tjanster/kommunerochregioner/faktakommunerochregioner/kommungruppsindelning.2051.html> hämtad 250512

Utbildningsdepartementet (2024) *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Statens skolinspektion*

Bilaga 1 Granskade skolor

Skola	Kommun
Alléskolan 4–6	Åtvidaberg
Artediskolan 4–6	Nordmaling
Artediskolan åk 7–9	Nordmaling
Balingsnässkolan	Huddinge
Balltorpsskolan	Möndal
Berghemsskolan	Umeå
Bergsgårdsskolan F–6	Göteborg
Blåklintskolan 4–6	Mjölby
Bollebygds skolan F–3	Bollebygd
Bollebygds skolan 4–6	Bollebygd
Centralskolan	Åtvidaberg
Diseröds skola	Kungälv
Folkungaskolan 5	Linköping
Fågelskolan	Lund
Genarps skola	Lund
Grisbacka skola F–6	Umeå
Göingeskolan	Östra Göinge
Hallernaskolan 7–9	Stenungsund
Krokslättsskolan	Möndal
Kronängsskolan	Vaxholm
Kyrkenorumskolan	Stenungsund
Ljungsbro skola F–6	Linköping
Långsjöskolan	Huddinge
Magelungsskolan	Stockholm
Maja Beskowskolan	Umeå
Mariebergsskolan 4–6	Motala
Mariebergsskolan 7–9	Motala
Mårtensskolan	Lund

Skola	Kommun
Norrgårdsskolan	Norrtälje
Nyhemsskolan 7–9	Finspång
Nytorpsskolan	Salem
Nytorpsskolan 4–9	Göteborg
Obbola skola	Umeå
Pilevallsskolan	Trelleborg
Rebbelberga skola SO 2	Ängelholm
Renforsskolan	Vindeln
Rosendalsskolan	Linköping
Rönninge skola	Salem
Sallerupsskolan	Eslöv
Sandaredsskolan F–6	Borås
Serresjöskolan	Trelleborg
Sjöfruskolan F–6	Umeå
Sjömarkensskolan F–6	Borås
Skärgårdsskolan	Umeå
Smedshagsskolan	Stockholm
Snapphanesskolan	Östra Göinge
Snösätraskolan	Stockholm
Solbergaskolan	Stockholm
Stehagskolan	Eslöv
Storängsskolan	Finspång
Söderfjärdsskolan	Vaxholm
Tallbodaskolorna	Linköping
Tegs centralskola	Umeå
Tundalsskolan åk 7–9	Robertsfors
Vasaskolan	Mjölby
Vegaskolan 1–3	Vännäs
Vegaskolan 4–6	Vännäs
Villansskolan SO 1	Ängelholm

Skola	Kommun
Vikingaskolan	Lund
Wigulfskolan	Norrtälje